మనసు మార్చిన మమత

రాగలత కాలేజి కెళ్ళటానికి సిద్ధంగా ఉన్నది. తలుపు నెట్టుకుని సుశీల ప్రవేశించింది.

"కాలేజికి పోదామా?" అంది రాగలత.

"నేను చదువు మానేస్తున్నాను," అంది అడిగినదానికి.

"ఏమిటే! నువ్వు చదువు మానేస్తున్నావా? నేను నమ్మను," అంది రాగలత.

"నమ్ము, నమ్మకపో. నేను ఇంక చదవను."

"నిజంగా నే?" రాగలతకి నమ్మకం ఇంకా కలిగినట్లు లేదు.

"నిజమే లతా! బహుశ ఎల్లుండి మా వూరు వెళ్ళిపోతాను."

లతకి మూర్ఛపోయినంత పనయింది.

సుశీల, లత ఇద్దరు ప్రాణస్నేహితురాండ్రు. ఇద్దరూ ఆ క్రిందటి సంవత్సరమే బి. ఎస్.సి. లో చేరారు.

కొంతమందికి గమ్మత్తుగా స్నేహము కలుస్తుంది. అది లత, సుశీల విషయంలో నిజమైంది.

లతకి చిన్నప్పుడే మాతృదేవి పోయింది. తండ్రి ప్రకాశరావు ఆమెని గారాబంగా పెంచాడు. ఆయన కలప వ్యాపారంలో లక్షలు నిలవచేశాడు.

లత మనస్తత్వం అర్థంచేసుకోవాలంటే కొన్ని ఏళ్ళు ఆమెతో సాహచర్యం చెయ్యనక్కరలేదు. "వివాహము—చదువు" ఈ రెంటిలో ఆమె చదువుకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇస్తుంది.

"చదువుకుంటే తరువాత సుఖపడవచ్చు," అంటుంది ఆమె.

ఇది విని కాలేజి స్టూడెంట్లు నవ్వుకునే వాళ్ళు!

అన్న ఎల్లుండి రానేవచ్చింది.

సుశీల వెళ్ళేరోజు అదే!

ఎంత ఆలోచించినా ఇంత హఠాత్తుగా సుశీల వెళ్ళిపోవటానికి గల కారణం లతకి బోధపడలేదు.

గుంటూరు స్టేషనులో విజయవాడ పాసింజరు వచ్చింది. జనం హడావుడిగా తొక్కిసలాడుతూ ఎక్కుతున్నారు.

"నన్ను మర్చిపోతావా? ఎప్పుడైనా ఉత్తరం వ్రాస్తావా?" అంది లత.

"నిన్నెందుకు మర్చిపోతాను!"

"అమృతవాణి"

"ఏమోలే! ఇంత ప్రాణస్నేహితురాల్ని నన్ను విడిచి వెళ్ళటంలేదూ?"

"ఏంచెయ్యను లతా! మా ఇంటి పరిస్థితులు నన్ను మార్చివేశాయి."

"పరిస్థితులా?"

"అవును పరిస్థితులే! ఎంత నిబ్బరం గల వారైనా పరిస్థితుల కిట్టే లోబడతారు."

"సైకాలజీ కాచివడపోసినట్లు మాట్లాడుతున్నావు," నవ్వుతూ అంది లత.

"దానికేం సైకాలజీ తెలియక్కరలేదు. అనుభవంమీద చెబుతున్నాను," అంది సుశీల.

రైలు కూత కూసింది. గార్డు విజిల్ ఊదాడు.

'వస్తా లతా!' అంది లత చెయ్యిపట్టుకుని సుశీల.

"మంచిది" అంది లత విచారరంగా.

రైలు కదిలి, వెళ్ళిపోయింది.

లత చిన్నబోయిన మనసుతో రూముకొచ్చింది.

సుశీల కనిపించకపోతే కష్టంగానే ఉంది లతకి. "ఎప్పటికైనా విడిచిపోక కలిసే ఉంటామా?" అనుకుని మనసు దిటవు చేసుకున్నది.

కాని ఎంత త్రిప్పుకుందామన్నా లత మనసు సుశీలమీదనుంచి పోలేదు. ఆమె దగ్గరనుంచి వచ్చిన ఉత్తరం భద్రంగా పెట్టెలో దాచుకునేది.

"ఏమిటే మా ఇరువురి సంబంధం!" అనుకున్నప్పుడల్లా ఆమెకి నవ్వవచ్చేది.

అప్పుడే సుశీల వెళ్ళి నాలుగు నెలలు అయింది. లతకి బి. ఎస్‌సి. మొదటి సంవత్సరం పరీక్షలయిపోయినయి. శలవలకు యింటికి బయలుదేరింది.

"ఏమ్మా! పరీక్షలు బాగా రాశావా?" అన్నాడు తండ్రి.

"రాశాను నాన్నా!" అంది.

"ఈ శలవల్లో అయినా వివాహం చేస్తానమ్మా" అన్నాడు ఆయన ఓ మధ్యాహ్నం.

"బి. ఎస్‌సి. కానియ్యి నాన్నా! ఏం తొందర?"

"కాదమ్మా. మీ అమ్మ నీ ముచ్చటలేమీ చూడకుండానే కళ్ళుమూసింది. ఇక మిగిలింది నేను. నేనుకూడా నీ వివాహం చూడకుండా పోతానేమోనని భయంగా వుంది. నామాట ఈ ఒక్క విషయంలో వినమ్మా," అన్నాడు.

"బి. ఎస్‌సి. పూర్తవగానే చేసుకుంటానే నాన్న. లేకపోతే చదువు మొండి పడుతుంది."

"నీ ఇష్టం."

లత ఇంటికొచ్చి నాలుగురోజులయింది. ఆరోజు ప్రొద్దుట కాఫీ తాగుతుంటే సుశీల వచ్చింది.

"రావే! ఎన్నాళ్ళకి కనిపించావు!"

"పరీక్షలు బాగా రాశావా?"

"ఆ! అది సరే హఠాత్తుగా చదువు మానేయటానికి కారణమేమిటే?"

"ఆ సంగతి ఎందుకులే లతా!"

"చెప్పు"

"ఇంటి పరిస్థితులు లతా! నాన్న మంచము పట్టాడు నా పెళ్ళిచూస్తే ఇక తనకు నిశ్చింత అని అన్నాడు. నాన్నని చూస్తే జాలేసింది. సరేనన్నాను. ఇరవయి ఒకటో తారీకు పెళ్ళి. తప్పకరా!" అంది సుశీల.

"సరే అలాగే వస్తానుకాని, వరుడెవరు?"

"గోపాలరావు. మా బావ. స్కూల్లో మాస్టారు." లత నవ్వింది.

"చివరకు ఎం. ఎస్‌సి. కాకుండానే వివాహము చేసుకుంటున్నావే?"

"ఏంచెయ్యను? నాన్నకోసరం."

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏజంట్లు
మెసర్సు సీతారామ్‌జనరల్ స్టోర్సు ఎజెన్సీస్
విజయవాడ, సికిందరాబాదు.

లత నిట్టూర్చింది. ఆ మధ్యాహ్నం సుశీల వెళ్ళిపోయింది.

ఓ ప్రెజెంటు తీసుకుని లత సుశీల వివాహానికి వెళ్ళింది. పురోహితుని మంత్రాల సందడిలో, మేళాలమోతలో సుశీల గోపాలరావు సొమ్మయిపోయింది. పెళ్ళికి రాధ, లీల, వేణుకూడా వచ్చారు.

ఆ సాయంకాలం లత, రాధ, లీల వేణు కాలవగట్టుకెళ్ళి కూర్చున్నారు.

"సుశీల, ఎం. ఎస్‌సి. చదువుతానని అన్నదల్లా, ఇలా హఠాత్తుగా బుద్ధిప్పుకుని పెళ్ళిచేసుకున్న దెందుకో?" అంది రాధ.

లతకి తెలుసు అసలు సంగతి. కాని చెప్ప లేదు.

"లతా! నీ వివాహమెప్పుడు?"

లత మాట్లాడలేదు.

"లత అసలు వివాహము చేసుకోదే!" వేణు నవ్వింది. దానికి లత జవాబు చెప్ప లేదు. ఓ గంట కూర్చొని తిరిగివచ్చారు. ఇంటికి రాగానే సుశీలను చూసి, నవ్వొచ్చింది లతకి.

ఎర్రగులాబి రంగుకి మారిపోయిన సుశీల ముఖాన్న తుమ్మెదలాగా ఒక చుక్క మెరుస్తోంది నల్లగా.

కాళ్ళకి పసుపు, దానిపైన ఎర్రనిగీతలతో పారాణి.

మెడనిండా సొమ్ములు.

జడనిండా మల్లెపూవులు.

ఆమెచుట్టూ సుమంగళులు చేరి నవ్వుతు సంతోషిస్తున్నారు.

ఆ మర్నాడు లత వెళ్ళి పోయింది.

రైలు వేగంగా గమ్యస్థానానికి వెళ్ళిపోతోంది.

లత ఆలోచనలు కూడ వేగంగా పరుగెడుతున్నాయి. రాత్రి సుమంగళులు, సుశీల తండ్రి ఆనందిస్తున్న దృశ్యం ఆమె కనుల ముందు మెదిలింది.

"ఈ ఆనందం తన తండ్రి అనుభవించడా?"

లతకి జవాబు దొరకలేదు.

ఒక్కసారి, ఆమె తనజీవితాన్ని వేణుతో పోల్చి చూసింది.

తనకు బి. ఏస్‌సి. అయిపోయింది.

అతను ఇంటర్ పేసయ్యాడు.

తను శ్రీమంతుల పిల్ల.

అతను బీదవాడు.

తను యం. బి. బి. యస్. చదివి డాక్టరు అవుతుంది.

అతను కథలు వ్రాస్తాడు. బొమ్మలు గీస్తాడు.

అతని కథలు, చిత్రాలు చూసి చాలా మంది జనం సంతోషిస్తారు.

ఆమె దిగవలసిన స్టేషను వచ్చింది.

"పెళ్ళి బాగా జరిగిందా?" తండ్రి ప్రశ్న మామూలుగా నున్నట్టుంది.

రిజల్టు వచ్చాయి. క్లాసు వచ్చింది లతకి. యం.బి.బి.యస్. సీటు వచ్చింది. కాలేజీలో చేరింది.

సుశీల దగ్గరనుంచి ఉత్తరాలు వస్తూనే వున్నాయి.

"నన్ను ఆయన బాగా చూస్తారు. నేనంటే ఎంత ప్రేమో..." ప్రతి ఉత్తరంలోను ఈ మాటలు వుండేవి.

"ఆ మాత్రం ప్రేమించగలదా?" అనుకున్న లతకు సందేహం తీరిపోయింది.

నేను వేణును ప్రేమించగలనా?

లత తల తిరిగిపోయింది. దుప్పటి పక్క మీద కూలిపోయింది.

"వివాహము అనేది నా జీవితంలో అసలు రాదేమో అనిపిస్తోంది" అని రాధ లతకు ఉత్తరాలు రాసేది.

లతకి రాధ ఉత్తరాలు చూసినప్పుడల్లా నవ్వు వచ్చేది.

కాలేజినుంచి హాస్టలుకి రాగానే సుశీల దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది.

సుశీల ఇంకో తొమ్మిదినెలలకి తల్లి అయిపోతుంది. లతకి చెప్పరాని సంతోషం వచ్చింది.

సుశీల తల్లి అయితే తనకెందుకంత సంతోషం? మొదటేడు అయిపోయింది. సెలవులు, ఇంటికొచ్చింది లత.

ఇంటికొచ్చిన మూడోరోజున సుశీలను చూడటానికి వెళ్ళింది.

"ఏమే లతా! ఎప్పుడొచ్చావు?"

"ఇప్పుడే."

"నాన్నగారు కులాసా?"

"ఆఁ!"

అక్కడ సుశీల పరిస్థితి లతకి విచిత్రంగా తోచింది. ఒక్కపనీ ఆమెచేత చేయించటం లేదు. అన్నం తినేటప్పుడు మరింత కొసరి కొసరి వేస్తుంది తల్లి.

"అసలు దీనిపెళ్ళి చూడననే అనుకున్నా. ఇప్పుడు మనవడిని కూడా చూడబోతున్నా" అన్నాడు సుశీల తండ్రి.

"ఏమిటె సుశీలా? మరీ నిన్ను ఇంత ఇదిగా చూస్తున్నారు?" ఉండబట్టలేక అడిగింది.

"అవును లతా! మరీ మా వదిన. ఎప్పుడు కనిపించినా ఇవే మాటలు. నాకు చచ్చే సిగ్గుగా వుంది. ఆయన మరీను—"

"సరే నే వస్తాను."

లత రెండో సంవత్సరం చదివేందుకు మళ్ళీ పట్నం వెళ్ళి పోయింది.

హాస్టల్లో కిటికీదగ్గర కూర్చొని, దూరాన కార్మిక భార్యాభర్తలు నవ్వుకుంటూంటే, చూస్తూ కూర్చునేది.

కార్మికుడు ఫాక్టరీనుంచి వచ్చి తన భార్యతో నవ్వుతూ కబుర్లు చెబుతున్నాడు.

తాత, మనవడిని దగ్గరగా తీసికొని ముద్దు లాడుతున్నాడు.

వాళ్ళకి దక్కేదేది?

వాళ్ళకి చదు వేది?

చదువుకుని తను సుఖపడి, తండ్రిని సుఖ పెట్టగలనని అనుకున్న లతకి తండ్రిపై ప్రేమ ఒక్కసారి పెల్లుబికింది.

తనకోసం ఎంత కష్టపడ్డాడు నాన్న!

చిన్నప్పుడు రెండు బండిలోపలం గోం చేస్తే నడిచి పక్కవేట్నం పోయి కొనుక్కురాలేదూ!

అటువంటి తండ్రిని తను బాధ పెడుతున్నది.

తండ్రి దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది.

"మీ నాన్నకు జ్వరంగా వుంది. నిన్ను చూడాలనుకుంటున్నాడు." తండ్రి కాదు అది వ్రాసింది—వేణు.

ఏడుపొచ్చింది. 'నాన్న చచ్చిపోతే తన కెవరు దిక్కు? అయ్యో—నాన్న చచ్చిపోగాడా! ఆయన పుట్టి పెరిగిన తరువాత ఎప్పుడూ కష్టపడటమే.' ఇదంతా ఎవరికోసరం?

తనకోసరం. కాని తను ఇంకా తండ్రిని కష్టపెడుతున్నది. హఠాత్తుగా ఆమె కాలేజీ మానేసి ఇంటికొచ్చేసింది. తండ్రిని చూడగానే బావురుమని ఏడ్చింది.

"ముహూర్తం పెట్టించు నాన్నా!" అంది మనస్ఫూర్తిగా మారిన మనసు గల లత.

తనూ, వేణూ నమస్కరిస్తుంటే ఆయన కళ్ళవెంబడి ఆనందబాష్పాలు రాలినయి.

తల పక్కకి తిప్పి తల్లి ఫొటోవంక చూసంది. ఇంట్లో అందరూ తనని చూసి సంతోషిస్తున్నట్లనిపించింది.

"పెళ్ళి వద్దన్నావే! ఇప్పుడెలా చేసుకున్నావు?" అని రాధ ఉత్తరం వ్రాసింది.

ఇక చదవలేక ఉత్తరం క్రింద పడేసింది. ఆమె మనస్సులో సుశీల పక్కలో పాపబోసినవ్వు నవ్వుతూ మెదిలింది. ★

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన తృప్తి సంతోష సౌఖ్యము అనుభవించగలరు. 1 సీసా రూ. 11-4-0. ఎడ్వాన్సుతో జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం సన్స్,

మొజం జాహి బిల్డింగ్స్, అజంపురా మార్కెట్ వద్ద—హైదరాబాదు 2.

కళ్ళికోట కాలేజి లాటరి

టిక్కెట్టు 1 కి 1-15 న. పై. పోస్టేజితో ప్రథమ బహుమతి రూ. 55,000

ముగింపు: 20-5-59 * కలుపు: 21-6-59

నేటే టిక్కెట్లకు M.O. పంపండి. పోస్టువచ్చు పోస్టుబాక్సు రావు, కాకినాడ.